

udvidede arverettigheder. Det foreslås, at det sker nu, således at efterladte samlevere i højere grad end hidtil ligestilles med efterladte ægtefæller, når det gælder overtagelse og videreførelse af fast ejendom.

I forbindelse med arvelovsreformen er der endvidere gennemført nogle lovændringer, som generelt tilsigter at skabe større klarhed over, hvad en afdød person har efterladt sig af aktiver og passiver. Der er således indført en formueoversigt ved uskiftet bo, som giver flere oplysninger om begge ægtefællers respektive bodele og særejer end den opgørelse, der hidtil har skullet udarbejdes ved uskiftet bo. Desuden skal proklama i forbindelse med dødsfald anvendes i videre udstrækning end hidtil. Begge disse lovændringer har afledede konsekvenser for tilrettelæggelsen af dødsbobe-skatningen.

Det må anses som en forbedring af regelkomplekset omkring dødsfald, at dødsboskattereglerne forenkles og tydeliggøres. Dette skaber bedre muligheder for efterladte og andre for at skabe sig overblik over, hvilke dele af regelsættet der er relevante i den konkrete situation.

3. Beskrivelse af lovforslagets enkelte elementer

3.1. Forhøjelse af grænserne for skattefritagelse af dødsboer

3.1.1. Gældende ret

Efter dødsboskattelovens systematik opdeles skattepligtige dødsboer i skattefritagne og ikke skattefritagne boer. For at et dødsbo kan blive skattefritaget i relation til dødsboskat, må dets aktiver eller nettoformue ikke overstige visse beløbsgrænser. De to beløbsgrænser udgør i 2008 henholdsvis 2.509.900 kr. for aktiverne og 1.882.400 kr. for nettoformuen. Beløbsgrænserne reguleres årligt efter personskatlovens § 20, dvs. i takt med den generelle lønudvikling.

At der er fastsat skattepligtsgrænser for både aktiver og nettoformue sikrer, at ikke bare boer med en pæn nettoformue bliver underlagt et manuelt eftersyn af SKAT, men også boer med betydelige aktiver, der har en mere beskedne nettoformue som følge af en stor gæld.

For boer, der er skattefritagne efter dødsboskatteloven, betragtes afdødes foreløbigt betalte skat fra årsskiftet til dødsdagen (mellemprioden) som hovedregel for endelig skat. Formoder arvingerne eller SKAT, at der er en afvigelse mellem den betalte forskudsskat

og en beregnet skat på basis af en selvangivelse, kan de anmode om en afsluttende ansættelse for afdøde. Ved en afsluttende ansættelse beregnes skatten med den proportionale dødsboskattesats på 50 pct., og der gives som substitut for personfradraget et mellempriodefradrag i skatten på 1.800 kr. pr. måned (2008). Restskat indbetales i det omfang den overstiger 31.600 kr. (2008), og overskydende skat udbetales, hvis beløbet overstiger 2.700 kr. (2008).

For ikke skattefritagne boer, dvs. boer, hvis aktiver eller nettoformue overstiger skattepligtsgrænserne, foretages der altid en skatteansættelse. Den baseres på en indkomstopgørelse for den samlede mellempriode og boperiode på baggrund af en selvangivelse, og beskattningen sker med dødsboskattesatsen på 50 pct. Den samlede beregnede dødsboskat reduceres dels med et fradrag pr. måned for mellemprioden, dels med et fradrag pr. måned for boperioden. Mellempriodefradraget og bofradraget udgør henholdsvis 1.800 kr. og 5.000 kr. pr. måned (2008).

3.1.2. Forslagets baggrund

Forslaget om forhøjelse af skattepligtsgrænsen har baggrund i, at der i de seneste år er konstateret en kraftig stigning i antallet af skattepligtige dødsboer, samtidig med at andelen af skattepligtige boer, som ikke betaler skat, er steget væsentligt. Det har betydet en øget administrativ belastning både for skatteyderne og skattemyndighederne, uden at det har medført nogen væsentlig forøgelse af skatteprovenuet.

3.1.3. Skatteministeriets overvejelser

I 2000 blev beløbsgrænserne forhøjet ekstraordinært begrundet med stigende ejendomsværdier. Således blev aktivgrænsen forhøjet med ca. 600.000 kr. fra godt 1,4 mio. kr. til 2,0 mio. kr. og nettoformuegrænsen med ca. 400.000 kr. fra ca. 1,1 mio. kr. til 1,5 mio. kr. Det skønnedes i forbindelse med denne ekstraordinære forhøjelse, at antallet af skattepligtige dødsboer ville blive reduceret med ca. 1.000.

Siden 2000 har antallet af skattepligtige dødsboer udviklet sig, som det fremgår af tabel 1. Ikke mindst i 2004 har stigningen været markant, således at niveauet ligger ca. 18 pct. over 2000, og en simpel fremskrivning af de foreløbige tal for 2005 tyder på, at antallet her kommer på omkring 3.500 skattepligtige boer, svarende til en stigning i forhold til 2000 på over 30 pct.